

Project Gemeenteraadsverkiezingen Rijnwoude 2006

Jelke Bethlehem, Maart 2006

1. Inleiding

Radio Rijnwoude, de publieke lokale omroep van de gemeente Rijnwoude, heeft in haar uitzendingen uitgebreid aandacht besteed aan de gemeenteraadsverkiezingen van 7 maart 2006. In dit document wordt verslag gedaan van dit project.

Doel van het project was in de eerste plaats doen wat de taak van de omroep in de lokale samenleving is: het zorgen voor informatievoorziening op lokaal niveau. De hoop was daarbij dat de gemeenteraadsverkiezingen wat meer zouden gaan leven. Daarnaast bood de omroep aan de politieke partijen een platform om hun ideeën uit te dragen, zowel in informatieve programma's als via reclame-uitingen. En natuurlijk was het voor de omroep een goede gelegenheid om leuke lokale radio te maken.

In Rijnwoude waren een aantal jaren lang slechts vijf traditionele partijen actief: het CDA, de PvdA, de VVD, de SGP/ChristenUnie en D66. Vlak voor de verkiezingen kwam daar verandering in. Op 9 maart 2006 werd tijdens de nieuwjaarsreceptie van de gemeente op de valreep nog de oprichting van een nieuwe partij bekend gemaakt. Dat was de GWR (Geen Windmolens in Rijnwoude). Zoals de naam van de partij al aangeeft, heeft deze maar één programmapun: geen windmolens bouwen in het landelijke gebied van Rijnwoude. Aan gezien de omroep live verslag deed van de nieuwjaarsreceptie, kon dit 'breaking news' gelijk worden meegenomen.

Jaap van der Breggen maakt de oprichting bekend van de nieuwe partij GWR

Vanuit journalistiek oogpunt was deze nieuwkomer erg interessant, want het zorgde voor enige onrust in de anders zo rustige politieke vijver van Rijnwoude.

Het project "Gemeenteraadsverkiezingen Rijnwoude 2006" bestond uit de volgende onderdelen:

- Uitgebreide interviews met de lijsttrekkers in de aanloop naar de verkiezingen;
- Werven van reclame voor politieke partijen.
- Een live verkiezingsdebat vlak voor de verkiezingen;
- Een verkiezingsonderzoek op de verkiezingsdag zelf;
- Een live uitzending met de uitslagen en analyses;

Hieronder wordt op de verschillende onderdelen dieper ingegaan.

2. Interviews

In een periode van een paar weken voor de verkiezingen werden uitgebreide interviews uitgezonden met de lijsttrekkers. Doel van deze interviews was de inwoners van Rijnwoude te laten kennismaken met de lijsttrekkers en hun politieke ideeën.

Elk interview duurde een uur. Dat was opgedeeld in vijf blokken. Er waren twee interviewers die om en om een blok voor hun rekening namen. De blokken werden afgewisseld door muziek die door de lijsttrekkers zelf was uitgezocht. Ook die muziekkeuze leverde aardige doorkijkjes op in de achtergronden van de lijsttrekkers. De muziek varieerde van klassiek bij de lijsttrekker van D66 tot classic rock van de lijsttrekker van het CDA.

De interviews werden live uitgezonden op vrijdagavond tussen 18.00 en 19.00 uur, en de maandag erop op dezelfde tijd herhaald.

3. Reclame

Tijdens de verkiezingscampagne maakten de partijen reclame via de lokale omroep.

 <p>Wij rekenen op u!</p> <p>Stem op 7 maart CDA</p> <p>Voor meer informatie: www.cda-rijnwoude.nl</p>	<p>DE RODE ROOS VOOR HET GROENE HART</p> <p>MOOI TOCH?</p> <p><i>Goesje</i></p> <p> PvdA Rijnwoude Henk Goes lijsttrekker</p>
  <p>Geen Woonorens in Rijnwoude</p>	 <p>Fietsen en varen in de tuin van de randstad</p>
<p>www.GeenWindmolensRijnwoude.nl</p> 	

Ze maakten vooral gebruik van de TV-Krant (het tekst-tv-kanaal) van de omroep. Ook werd een aantal radiospotjes uitgezonden. Dit was een aardige extra bron van inkomsten voor de omroep.

4. Verkiezingsdebat

Vlak voor de dag van de verkiezingen, op vrijdagavond 3 maart, organiseerde de omroep een verkiezingsdebat. Het debat vond plaats in het gemeentehuis. Dit werd hiervoor door de gemeente beschikbaar gesteld. En de gemeente verzorgde ook de catering van de avond.

De zes lijsttrekkers op een rij tijdens het debat

Alle zes lijsttrekkers werden onder vuur genomen door een panel van drie journalisten, één van de omroep en twee van regionale dagbladen (Leidsch Dagblad en AD-Groene Hart).

Er was veel publiek aanwezig bij het debat. Ook vanuit het publiek werden vragen gesteld.

Het debat werd live uitgezonden tussen 20.00 en 22.00 uur. Het werd op maandagavond 6 maart, de dag voor de verkiezingen, tussen 17.00 en 19.00 herhaald.

5. Verkiezingsonderzoek

Op de verkiezingsdag zelf werd door de omroep een verkiezingsonderzoek uitgevoerd. In alle stembureaus van de gemeente werd tussen 9.00 's morgens en 16.00 's middags aan een steekproef van de kiezers gevraagd nogmaals hun stem uit te brengen, maar dan op een eigen stembiljet van Radio Rijnwoude. Zie bijlage. Het biljet bevat twee vragen: Op welke partij heeft u vandaag gestemd, en op welke partij bij de vorige gemeenteraadsverkiezingen.

De antwoorden op de tweede vraag konden worden gebruikt om de gegevens representatief te maken met betrekking tot de stembureaus en de politieke partijen. Dit gebeurde door de percentuele verdeling van steekproef (voor het stemgedrag van de vorige keer) te confronteren met de werkelijke uitslag van die verkiezingen.

Met de gegevens kon ook een analyse worden gemaakt waar de winnende partijen hun winst vandaan haalden, en waar de stemmen van de verliezers naartoe zijn gegaan. Verder kon nog worden nagegaan wat de nieuwe kiezers hebben gedaan.

Om 16.00 werd het onderzoek afgesloten. De steekproef bestond op dat moment uit 725 kiezers. De verzamelde gegevens werden ingevoerd in een computer. Om 17.00 uur kon een prognose worden berekend van de uitslag van de verkiezingen.

Prognose en werkelijke uitslag

	Prognos	Uitslag	Vershil
CDA	28,3	27,8	+0,5
PvdA	24,8	23,6	+1,2
VVD	16,3	16,8	-0,5
SGP-CU	11,7	14,3	-2,6
D66	9,6	8,3	+1,2
GWR	9,3	9,3	+0,0

Opvallend is dat de uitslag voor de nieuwe partij GWR exact goed werd voorspeld. Verder liggen alle verschillen binnen de marges die kunnen worden verwacht met een steekproef van omvang van ruim 700 mensen.

Bovenstaande tabel laat ook zien dat het kennelijk mogelijk is om met exit polls de einduitslag al om vier uur 's middags redelijk te voorspellen, al zijn de stembureaus nog tot 21.00 uur open.

6. Verkiezingsavond

Op de avond van de verkiezingen werd door de gemeente en de omroep samen een bijeenkomst georganiseerd in het gemeentehuis. Veel belangstellenden bezochten deze bijeenkomst om heet van de naald de uitslagen te horen.

Burgemeester An Hommes presenteert de uitslagen

In overleg werd gekozen voor een presentatie waarbij de uitslagen van de stembureaus één voor één bekend werden gemaakt. Zo werd de spanning opgebouwd. De uitslagen werden voor de radio voorgelezen door burgemeester An Hommes.

De officiële uitslagen van de gemeente werden gepresenteerd in de vorm van aantallen stemmen. Die uitslagen werden geprojecteerd via een beamer.

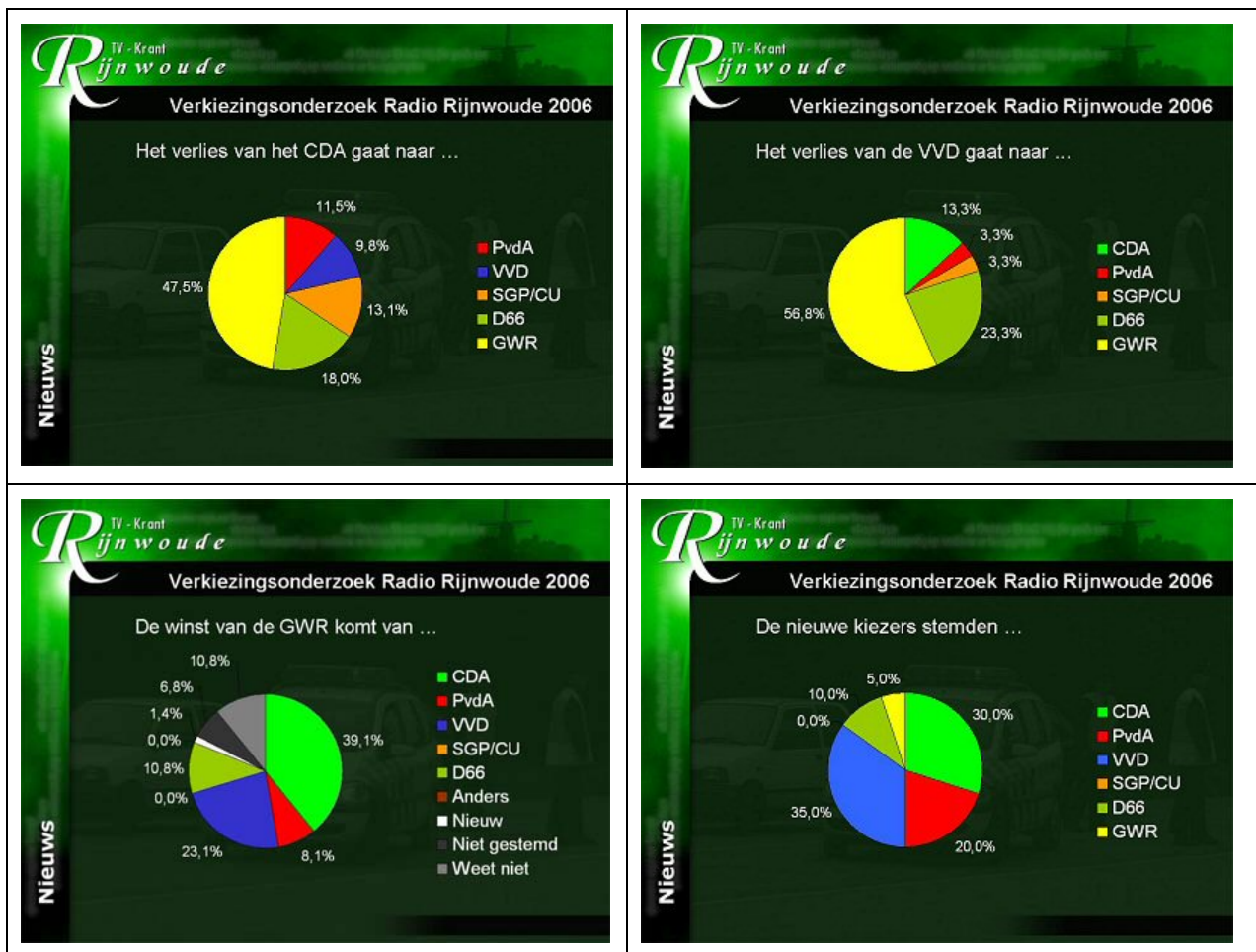
De aanwezigen hadden meer behoefte aan percentages, en vooral ook percentages per dorpskern. Daarom werden de aantallen op een computer van de omroep meteen omgezet naar die percentages.

Er werd dus innig samengewerkt om de officiële cijfers van de gemeente en de 'leuke' percentages van de omroep tegelijk te presenteren.

Spanning bij het berekenen van de percentages

Nadat tegen 22.00 uur de officiële uitslag bekend was gemaakt, presenteerde de omroep nog een aantal resultaten uit het verkiezingsonderzoek. Daaruit bleek dat het grote verlies van het CDA voor bijna de helft was toe te schrijven aan de nieuwe partij GWR. Ook werd duidelijk dat de VVD veel stemmen had verloren aan de GWR.

Verder kon de nieuwe partij GWR zien waar de stemmen allemaal vandaan werden gehaald. En tenslotte kwam uit het verkiezingsonderzoek van de omroep wat de nieuwe kiezers hadden gedaan. Kennelijk was de VVD populair bij deze nieuwe kiezers.

De uitkomsten van het onderzoek gaven veel stof voor discussie tijdens de interviews met de lijsttrekkers.

Interview met lijsttrekker Kees van Velzen van de SGP/ChristenUnie

7. TV-Krant

Radio Rijnwoude heeft ook een tekst-tv-kanaal op het kabelnet. Dit kanaal wordt de TV-Krant genoemd. De TV-Krant speelde ook een belangrijke rol tijdens de verkiezingscampagne:

- Er was voortdurend veel actueel nieuws over de partijen in de aanloop van de verkiezingen;
- Er stonden aankondigingen en fotoreportages op van allerlei verkiezingsbijeenkomsten en debatten;
- De partijen maakten reclame op de TV-Krant.

Op de verkiezingsavond zelf stonden de officiële uitslag van Rijnwoude en die van alle dorpskernen apart al snel na bekendmaking op de TV-Krant

8. Conclusie

De omroep heeft zich goed kunnen profileren als lokaal nieuwsmedium tijdens de verkiezingscampagne voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Er was sprake van een zeer goede samenwerking tussen de omroep en de gemeente Rijnwoude. Dit wordt nog eens bevestigd door de brief die we na afloop van burgemeester An Hommes ontvingen:

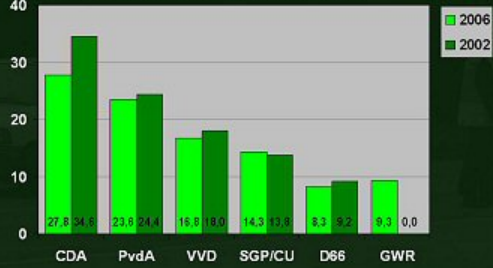
Langs deze weg wil ik u hartelijk bedanken voor uw inzet bij de gemeenteraadsverkiezingen op 7 maart.

De directe uitzending die u verzorgde tijdens de bekendmaking van de verkiezingsuitslag heeft ertoe bijgedragen dat deze avond succesvol en spannend is verlopen. Bovendien konden ook de inwoners van Rijnwoude die niet in het gemeentehuis aanwezig waren de binnengekomen uitslagen direct volgen. De door u gehouden verkiezingspoll zorgde voor de opbouw van spanning aan het begin van de avond en gaf uiteindelijk een goed beeld van hoe Rijnwoude heeft gestemd.

Ik hoop ook in de toekomst op een goede samenwerking bij dit soort projecten.

Gemeenteraadsverkiezingen Rijnwoude 2006

Uitslag voor Rijnwoude (percentages)

Nieuws

Gemeenteraadsverkiezingen Rijnwoude 2006

Uitslag voor Rijnwoude (percentages)

	2006	2002	Vershil
CDA	27,8	34,6	-6,8
PvdA	23,6	24,4	-0,8
VVD	16,8	18,0	-1,2
SGP/CU	14,3	13,8	+0,5
D66	8,3	9,2	-0,9
GWR	9,3	0,0	+9,3

Opkomst: 64,8%

Nieuws

Gemeenteraadsverkiezingen Rijnwoude 2006

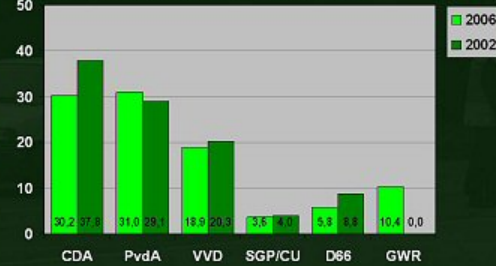
Uitslag voor Rijnwoude (zetelverdeling)

	2006	2002	Vershil
CDA	5	6	-1
PvdA	4	4	0
VVD	3	3	0
SGP/CU	2	2	0
D66	1	2	-1
GWR	2	0	+2

Nieuws

Gemeenteraadsverkiezingen Rijnwoude 2006

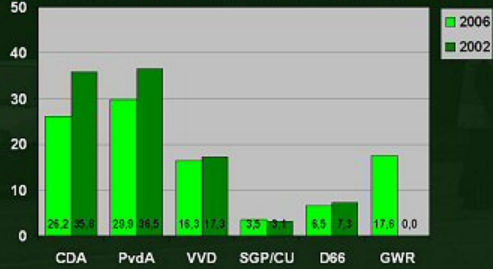
Uitslag voor Koudekerk (percentages)

Nieuws

Gemeenteraadsverkiezingen Rijnwoude 2006

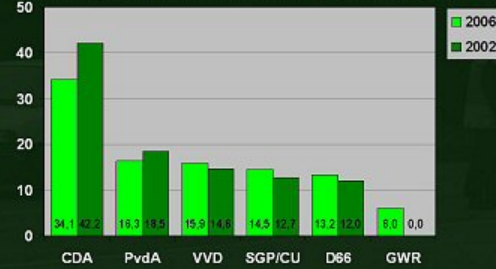
Uitslag voor Hazerswoude-Rijndijk (percentages)

Nieuws

Gemeenteraadsverkiezingen Rijnwoude 2006

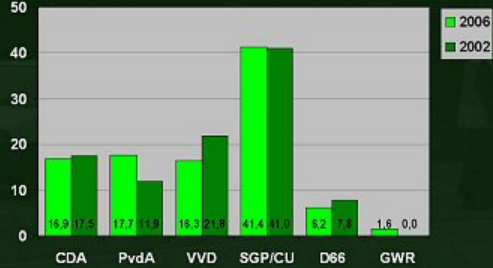
Uitslag voor Hazerswoude-Dorp (percentages)

Nieuws

Gemeenteraadsverkiezingen Rijnwoude 2006

Uitslag voor Benthuizen (percentages)

Nieuws

VERKIEZINGSONDERZOEK RADIO RIJNWOUDE - 7 MAART 2006

Stembureau:

Op welke partij heeft u **vandaag** gestemd?

- CDA
- VVD
- PvdA
- SGP / Christen Unie
- D66

Op welke partij heeft u gestemd bij de **vorige gemeenteraadsverkiezingen**?

- CDA
- VVD
- PvdA
- SGP / ChristenUnie
- D66

- Ik mocht nog niet stemmen
- Ik heb niet gestemd
- Ik weet het niet meer